

תחפושות בטבע

בפעולה זו נפנה את תשומת הלב אל הטבע. התחפושת מאפשרת לנו להסתתר, להראות כמו משהו אחר, להציג את עצמנו שונים ממה שאנו. בטבע מוצאים לעיתים קרובות בעלי חיים המסתירים את עצמם עי ידי הסוואה, בעלי חיים המבליטים את עצמם על ידי צבעי אזהרה, בעלי חיים המתחפשים לבעלי חיים אחרים או לצמחים ואפילו צמחים ה"מתחפשים" למשהו אחר. דוגמאות: הזיקית וזוחלים אחרים שצבעיהם משתלבים בסביבה, חיפושיות המתאימות בצבען לרקע, חרקים הנראים כעלים יבשים, דגים החיים על קרקעית הים ונראים כחלק ממנה הם דוגמאות להסוואה. בעלי חיים ארסיים מתנאים בצבעי אזהרה כדי להרחיק מהם טורפים. כזה הוא למשל הזחל של "זנב הסנונית". בעלי חיים אחרים המועילים לטורפים הם בעלי צבעים אופייניים וכך אין הם נטרפים. כזה הוא למשל הדג הנקאי המנקה את הדגים הטורפים מטפיליהם. לכל אחד מהם יש חקיין הנראה בדיוק כמוהם וכך מנע מטריפה.

הפרחים מושכים את החרקים על ידי צבעם וריחם. בדרך כלל עלי הכותרת הצבעוניים מהווים מוקד משיכה לחרקים. בבוגנוויליה העלים הצבעוניים אינם עלי הכותרת אלא עלים רגילים ש"התחפשו לעלי כותרת".

בכל צמחי משפחת המורכבים ה"פרח" מורכב למעשה מהמון פרחים קטנים שביחד "מתחפשים" לפרח אחד.

כך הדבר גם בתפרחות של צמחים אחרים בהם פרחים רבים וקטנים יוצרים מוקד משיכה אחד.

מהלך הפעילות:

א. נצא עם הילדים לחצר. נחלק אותם לקבוצות:

1. לכל קבוצה נתן ניירות בצבע אחר. הילדים יתבקשו להסוות את הניירות, על ידי כך שיפזרו אותם על קרע דומה. אחר כך תחפש כל קבוצה את הניירות שהוסוו.
  2. כל קבוצה תבנה "בעל חיים" מחומרים שתמצא בסביבה ותסווה אותו. אחר כך "יצודו" הקבוצות את בעלי החיים השונים.
  3. נחפש בחצר צמחים "מחופשים" - צמחי משפחת המורכבים, פרחים בעלי "דגל" - כמו הבוגנוויליה, צמחים שבהם הגבעול "התחפש" לעלה - כמו עצבונית החורש.
- ב. הילדים יביאו מבחוץ חומרים שונים ויבנו "סביבה" בתוך קופסת קרטון. אח"כ יכינו בע"ח מקרטון או מפלסטלינה ויסוו אותם היטב בסביבה. לחילופין ניתן לחלק לקבוצות השונות דמויות בעלי חיים מוכנות ולבקש מהם שיבנו סביבה בה יכולים בעלי החיים להסוות את עצמם. לסיום ינסו הקבוצות השונות למצוא את בעלי החיים המסתתרים בסביבה.

לסיכום ניתן לצפות בסרט טבע העוסק בנושא הסוואה ו"תחפושות" בעולם החי והצומח. ניתן להשיג סרטים או שיקופיות במרכזיות הפדגוגיות ובחברה להגנת הטבע. כמו כן כדאי לעקוב אחרי לוח המשדרים בטלוויזיה ולהקליט סרטים העוסקים בנושאים אלה.

ספרות למדריך:

מדריך הפרפרים בישראל. ד. בנימיני, הוצאת כתר.
מדריך החרקים בישראל. פ. אמיתי. הוצאת כתר.
מה עושים החרדונים. פ. אמיתי. הוצאת כתר.
ספרות פלאי הטבע. הוצאת רביבים.
דגי ים סוף. ד. דרום.